

IDENTITETI - KULTURE – JEZICI

Međunarodna znanstvena konferencija
Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

Filozofski fakultet
SVEUČILIŠTE U MOSTARU

izv. prof. dr. sc. Sanja Jukić, Filozofski fakultet u Osijeku

Žudnja kao manifestacija traume u pjesništvu Marijane Radmilović

Pjesnički opus Marijane Radmilović

- *Portreti nepoznatih žena* (1998.)
- *Bolest je sve uljepšala* (2003.)
- *Putovanje oko tijela* (2019.)

Poetološko-stilski model prema Sanjinu Sorelu	Recepcija
neoegzistencijalistički diskurz	
tjelesna ekscentričnost	tjelovitost (Z. Mrkonjić)
negativna atribucija & fenomenologija praznine	melankolijska blagost & urbanitet (G. Rem) metaforičnost, oniričnost, elegičnost (D. Ivankovac)
arhetipski obrasci ženstva	opjevavanje tijela, otpora i čežnje (M. Herceg)
rascijep kultura–priroda	metafora kao dezintegrirajući faktor (F. Nagulov)
reduktivna interpolacija svakodnevice	peripatetički elementi (T. Augustinčić)

Teorijski okvir		
Niklas Luhmann	Jacques Lacan	Neil Smelser
teorija sistema	žudnja	kulturalna trauma
Ljubav kao simbolički generaliziran komunikacijski medij → ne emocija, već kôd koji omogućuje prijenos neprikazivih iskustava između dviju osoba	Žudnja je metonimijska → klizi od objekta do objekta, perpetuira se, uvijek traži sljedeću supstituciju; realizacija žudnje nije njezino zadovoljenje, nego perpetuiranje	Trauma → invazivni i preplavljujući događaj za koji se vjeruje da potkopava ili preplavljuje jedan ili nekoliko bitnih sastojaka neke kulture ili kulturu u cjelini; neizbrisiva i zahtijeva trajni napor suočavanja

Žudnja kao komunikacijski medij

Ako prođeš kroz mene, prelij me / iz velike u malu posudu, / iz male u manju posudu...

Levitirajući subjekt	Apelativna/infinitivna realizacija	Žudnja za žudnjom Drugoga
Primarno nesmjешten → stalno između prošlosti i budućnosti, nikada čvrsto ukorijenjen u sadašnjost	<i>Ljubi me / Raspremiti dnevno i dobronamjerno</i> → žudnja izražena kao poziv ili nepersonalna radnja	Trauma ambivalencije → žudnja za spojenošću s Drugim i strah od gubitka sebe u toj spojenosti

Trauma kao konstitutivno stanje

Traumatska žarišta	Sztompkina traumatska sekvenca
prošlost	traumatogena promjena (podzemni grad, oružje)
rat	dezorganizacija kulture («Doba je lažno«)
bolest	traumatizirajući događaji (smrt, gubitak)
rod i obitelj	stanje traume → ritualno ponavljanje
ljubavnički odnos s Drugim	posttraumatska adaptacija (tišina, rezignacija)
panonizam — geološka genetika prostora	konsolidacija novog kulturnog kompleksa (tijelo kao središte)

Strah → odvojenost od cjeline

Ivana Bašić

**strah nastaje uslijed suprotstavljenosti čovjeka prirodi, božanstvu ili kolektivu → ideja subjekta odvojenog od cjeline*

Priroda	Zajednica	Obitelj	Drugi	Vlastito tijelo
<i>Oplodit ćemo zemlju / Iz tvog modrog trbuha...</i>	<i>Gdje je moja kuća / pitam čovjeka koji u mene/nastanjuje neku drugu ženu.</i>	<i>Voljet ću te / kao svaka prava žena,/iza jednostavne, tihe kuće bijelih prozora</i>	<i>Budi moj dragi, vodi me.</i>	<i>Putujemo kroz / tamnu venu u načeto srce stabljika,/zacjeljujemo u njihovim sokovima</i>

Bolest → estetizacija traume

Bolest je sve uljepšala.

bolest → metaforička	hipersenzibilnost tijela
bolest nije samo medicinska kategorija → metafora za sve što je krhko, oštećeno i neizvjesno	pozitivni transformativni učinci → osvojena hipersenzibilnost, artificijelizacija traume.
estetizacija → moć	tijelo → novo središte
<i>Bolest je sve uljepšala. U prozoru sam sigurna od putovanja.</i> → bolest kao zaštitni prostor i akt subjektne moći	<i>Slobodni smo od govora, od jezika tijela, bezglasa.</i> → tijelo kao nova os subjektivnosti

Zaključak

Žudnja kao komunikacijski medij	Subjekt u stalnom prijelazu
reaktivna spram prolongiranog traumatskog procesa postsocijalističke tranzicije → reflektira sve Sztompkine faze traumatske sekvence	levitirajuća pozicija → između prošlosti i budućnosti, uvijek u žudnji za reuspostavljanjem cijelosti s prirodom, zajednicom, Drugim, tijelom
Rodni i kulturni horizont	Tijelo kao novi simbolički poredak
žudnja unutar kulturnog poretka koji je regulirao i patologizirao žensku žudnju → ugrađenost geografske i kulturne margine	estetizacija traume i ženski genealoški lanac afirmiraju tijelo kao središte subjektivnosti nasuprot raspalom sociokulturnom poretku